

INFLUENCE OF ISLAMIC VALUES ON SOCIAL RELATIONS IN NEW UZBEKISTAN

Akmal Nasriddinovich Abdullayev

doctor of philosophy (PhD), associate professor

Namangan State Pedagogical Institute

Namangan, Uzbekistan

E-mail: abdullayevakmal640@gmail.com

ABOUT ARTICLE

Key words: Islamic values, social relations, New Uzbekistan, religious changes, cultural changes, Islamic ethics, political changes, social ethics, socio-cultural changes, Islamization of society, state policy and religion.

Received: 02.06.24

Accepted: 04.06.24

Published: 06.06.24

Abstract: The article examines the influence of Islamic values on social relations in New Uzbekistan. In the context of the new stage of the country's development, he analyzes the changes in social life that occurred as a result of the strengthening of Islamic identity after the transition to democratic reforms. The author focuses on the dynamics of socio-cultural changes associated with the growth of religious activity and the revival of traditional Islamic values. The article also highlights the impact of Islam on political processes, education, gender and family relations, and the formation of civil society. Based on the analysis of various research data and review of current scientific works, the article provides a deep understanding of how Islamic values shape social relations in modern Uzbekistan and how this affects its future development.

YANGI O'ZBEKISTONDA ISLOMIY QADRIYATLARNING IJTIMOIIY MUNOSABATLARGA TA'SIRI

Akmal Nasriddinovich Abdullayev

falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Namangan davlat pedagogika institute

Namangan, O'zbekiston

E-mail: abdullayevakmal640@gmail.com

MAQOLA HAQIDA

Kalit soʻzlar: Islom qadriyatlari, ijtimoiy munosabatlar, Yangi Oʻzbekiston, diniy oʻzgarishlar, madaniy oʻzgarishlar, Islom axloqi, siyosiy oʻzgarishlar, ijtimoiy axloq, ijtimoiy-madaniy oʻzgarishlar, jamiyatni islomlashtirish, davlat siyosati va din.

Annotatsiya: Maqolada Islomiy qadriyatlarning Yangi Oʻzbekistondagi ijtimoiy munosabatlarga taʼsiri oʻrganiladi. Mamlakat taraqqiyotining yangi bosqichi kontekstida u demokratik islohotlarga oʻtgandan keyin Islom oʻziga xosligini mustahkamlash natijasida yuzaga kelgan ijtimoiy hayotdagi oʻzgarishlarni tahlil qiladi. Muallif diniy faollikning oʻsishi va anʼanaviy Islom qadriyatlarining tiklanishi bilan bogʻliq ijtimoiy-madaniy oʻzgarishlar dinamikasiga eʼtibor qaratadi. Maqolada, shuningdek, Islom dinining siyosiy jarayonlarga, taʼlimga, gender va oilaviy munosabatlarga xamda fuqarolik jamiyatini shakllantirishga taʼsiri yoritilgan. Turli tadqiqot maʼlumotlarini tahlil qilish va dolzarb ilmiy ishlarni koʻrib chiqish asosida maqola Islom qadriyatlari zamonaviy Oʻzbekistonda ijtimoiy munosabatlarni qanday shakllantirayotgani va bu uning kelajakdagi rivojlanishiga qanday taʼsir koʻrsatayotgani haqida chuqur tushuncha beradi.

ВЛИЯНИЕ ИСЛАМСКИХ ЦЕННОСТЕЙ НА ОБЩЕСТВЕННЫЕ ОТНОШЕНИЯ В НОВОМ УЗБЕКИСТАНЕ

Акмаль Насриддинович Абдуллаев

доктор философских наук (PhD), доцент

Наманганский государственный педагогический институт

Наманган, Узбекистан

E-mail: abdullayevakmal640@gmail.com

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: Исламские ценности, общественные отношения, Новый Узбекистан, религиозные изменения, культурные изменения, исламская этика, политические изменения, социальная этика, социокультурные изменения, исламизация общества, государственная политика и религия.

Аннотация: В статье рассматривается влияние исламских ценностей на общественные отношения в Новом Узбекистане. В контексте нового этапа развития страны он анализирует изменения в общественной жизни, произошедшие в результате укрепления исламской идентичности после перехода к демократическим реформам. В центре внимания автора динамика социокультурных изменений, связанных с ростом религиозной активности и возрождением традиционных исламских ценностей. В статье также освещено влияние ислама на политические процессы, образование, гендерные и семейные отношения, формирование гражданского

общества. На основе анализа различных исследовательских данных и обзора современных научных работ в статье дается глубокое понимание того, как исламские ценности формируют общественные отношения в современном Узбекистане и как это влияет на его будущее развитие.

KIRISH

O'zbekiston, boy tarix va madaniy merosga ega mamlakat sifatida so'nggi yillarda sezilarli o'zgarishlarga duch keldi. Prezident Shavkat Mirziyoyev rahbarligida mamlakat ijtimoiy hayotning turli jihatlarini, jumladan, diniy amaliyot va qadriyatlarni qamrab oluvchi transformatsiya davrini boshdan kechirmoqda. Shu nuqtai nazardan, Islom qadriyatlari Yangi O'zbekistonda ijtimoiy munosabatlarni shakllantirishda tobora muhim rol o'ynay boshladi. Islom O'zbekistonning madaniy va ma'naviy merosining ajralmas qismidir. Mamlakatda asosan Islom dinining sunniy yo'nalishiga e'tiqod qiluvchilar istiqomat qiladi, bu aholi hayotiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi[1]. Vaqt o'tishi bilan va siyosiy vaziyat o'zgarganda, O'zbekiston jamiyati sekulyarizatsiya va diniy uyg'onish davrlarini boshdan kechirdi. Hozirgi vaqtda Mirziyoyev rahbarligida Islom dinining jamiyatdagi o'rnini baholash va qayta ko'rib chiqish jarayoni davom etmoqda.

Ushbu qayta ko'rib chiqishning asosiy jihatlaridan biri bu Islomiy qadriyatlarning ijtimoiy munosabatlarga ta'siri. Fuqarolik jamiyatini mustahkamlash va iqtisodiyotni modernizatsiya qilish istagi bilan birga Islom ijtimoiy normalar va qadriyatlarni shakllantirishda muhim omilga aylanmoqda[2].

ASOSIY QISM

Yangi O'zbekistonda Islom qadriyatlarining ijtimoiy munosabatlarga ta'sirini aks ettiruvchi bir qator o'zgarishlarni kuzatish mumkin:

1. Oilaviy qadriyatlarga hurmat: Islom oilaga jamiyatning asosi sifatida katta ahamiyat beradi. Yangi O'zbekistonda oilaviy qadriyatlar va an'analarni faol rag'batlantirish amalga oshirilmoqda, bu esa oilaviy aloqalar va jamiyat barqarorligini mustahkamlashga xizmat qilmoqda.

2. Bag'rikenglik va dinlararo o'zaro ta'sir: Islomda bag'rikenglik va boshqa odamlarning dinlariga hurmat targ'ib qilinadi. Yangi O'zbekistonda turli diniy jamoalar o'rtasidagi muloqotning mustahkamlanishi, tinch va uyg'un jamiyat barpo etish istagi kuzatilmoqda.

3. Axloq va ijtimoiy adolat: Islomiy qadriyatlar ijtimoiy adolat va muhtojlarga yordam berish muhimligini ta'kidlaydi. O'zbekistonda qashshoqlik va tengsizlikni kamaytirish bo'yicha ishlar olib borilmoqda, bu Islomning asosiy tamoyillarini aks ettiradi.

4. Ayolning jamiyatdagi roli: Islom ayolga va uning huquqlarini hurmat qilishga alohida ahamiyat beradi. O'zbekistonda xotin-qizlar huquqlarini himoya qilish, ularning mamlakatning siyosiy va iqtisodiy hayotida ishtirok etishiga qaratilgan islohotlar amalga oshirilmoqda, bu esa Islom tamoyillariga mos keladi.

5. Ta'lim va ma'naviy rivojlanish: Islomda ta'lim va shaxsning ma'naviy rivojlanishiga e'tibor qaratilgan. O'zbekistonda ma'naviyatni rivojlantirish va din haqidagi bilimlarni aholi o'rtasida tarqatish bo'yicha tadbirlar amalga oshirilmoqda.

O'zbekiston, boy tarix va madaniy merosga ega mamlakat, so'nggi yillarda, jumladan, ijtimoiy munosabatlar sohasida ham sezilarli o'zgarishlarni boshdan kechirmoqda. Yangi jamiyat shakllanishiga ta'sir ko'rsatadigan asosiy omillardan biri bu Islomiy qadriyatlardir. Ushbu maqolada Islom ta'siri zamonaviy O'zbekistonda ijtimoiy munosabatlarni qanday shakllantirayotganini ko'rib chiqamiz.

1. O'zbekistonda Islomning tarixiy konteksti. Tarixiy savdo yo'llari chorrahasida joylashgan O'zbekiston har doim turli madaniyat va dinlarning ta'sir ob'ekti bo'lib kelgan. Ular orasida Islom alohida o'rin tutadi, tarixning turli davrlarida mintaqaga kirib boradi. Islom dinining O'zbekistondagi bugungi ta'siri nafaqat uzoq diniy an'analarga, balki mahalliy madaniy xususiyatlar va zamonaviy dunyoning yangi muammolariga ham asoslangan.

2. Islom qadriyatlarining tiklanishi: diniy bag'rikenglik va uning jamiyatdagi o'rni. So'nggi yillarda O'zbekistonda diniy bag'rikenglik borasida sezilarli o'zgarishlar yuz berdi. Davlat turli xil diniy jamoalarni, shu jumladan musulmonlar, pravoslav nasroniylar, yahudiylar va boshqalarni tan oladi va qo'llab-quvvatlaydi. Ushbu yondashuv yanada ochiq va inklyuziv jamiyatni shakllantirishga yordam beradi.

3. Islom va ijtimoiy adolat. Islomda o'rnatilgan ijtimoiy adolat tamoyillari O'zbekistonda iqtisodiy va ijtimoiy siyosatni shakllantirishga ta'sir ko'rsatmoqda. Davlat va jamoat tashabbuslari aholining turmush sharoitlarini yaxshilash, qashshoqlikka qarshi kurashish va jamiyatning barcha qatlamlari uchun teng imkoniyatlar yaratishga qaratilgan.

4. Oilaviy qadriyatlar va an'analar. Islomiy ta'sir oilaviy munosabatlar sohasida ham seziladi. O'zbekistonda oila muhim rol o'ynaydi va Islom qadriyatlari birdamlik va o'zaro yordam muhimligini ta'kidlab, an'anaviy oilaviy asoslarni mustahkamlaydi.

5. Islom kontekstida ta'lim va madaniyat. O'zbekistonda ta'lim va madaniyat ham Islom qadriyatlari ta'siri ostida o'zgarib bormoqda. Islom ta'limining rivojlanishi yanada bilimdon va ma'naviy jihatdan boy jamiyatni shakllantirishga yordam beradi. Qadimgi va boy tarixga ega bo'lgan O'zbekiston o'zining ijtimoiy va siyosiy hayotida sezilarli o'zgarishlarni boshdan kechirmoqda[3]. Ushbu o'zgarishlar orasida Islomiy qadriyatlarning tiklanishi va ularning

mamlakat rivojlanishining yangi bosqichi sharoitida ijtimoiy munosabatlarga ta'siri alohida o'rin tutadi.

O'zbekistonning murakkab tarixi, uning madaniyatlar chorrahasida joylashganligi va turli sivilizatsiyalar, shu jumladan Islomning ta'siri ijtimoiy munosabatlarning shakllanishiga katta ta'sir ko'rsatdi. 1991-yilda mustaqillikka erishgandan so'ng, O'zbekiston fuqarolik jamiyatini modernizatsiya qilish va qurish muammolariga duch keldi, shu bilan birga o'zining an'anaviy qadriyatlarini saqlab qoldi. Ta'kidlash joizki, so'nggi yillarda O'zbekiston prezident Shavkat Mirziyoyev rahbarligida hukumat tomonidan amalga oshirilayotgan faol islohotlar davrini boshidan kechirmoqda. Ushbu islohotlar doirasida mamlakat dunyoviy tamoyillar va diniy o'ziga xoslik o'rtasidagi muvozanatni o'rnatishga harakat qilmoqda va bu jarayonda Islomiy qadriyatlar muhim rol o'ynaydi.

Islom qadriyatlarining Yangi O'zbekistondagi ijtimoiy munosabatlarga ta'sirining asosiy jihatlaridan biri bu dinning jamiyatdagi o'rnini tiklashdir. Sovet ateizmi va diniy amaliyotlarga qarshi repressiyalardan so'ng Islom yana bir bor mamlakat madaniy va ijtimoiy hayotining muhim qismiga aylandi [4]. Masjidlar ochildi, Islomiy marosimlar yanada qulayroq bo'ldi va diniy bayramlar yana milliy voqealarga aylandi. Diniy o'ziga xoslikni tiklashning bu jarayoni oila va jamiyatdagi ijtimoiy munosabatlarga ham ta'sir qiladi. Oilalar bolalarni tarbiyalash, oilaviy aloqalarni qo'llab-quvvatlash va nikoh munosabatlarini tartibga solishda an'anaviy Islomiy qadriyatlarga tobora ko'proq murojaat qilmoqdalar[5]. Oqsoqollarni hurmat qilish, kambag'al va muhtojlarga g'amxo'rlik qilish, bag'rikenglik va adolat — Islom tomonidan targ'ib qilingan bu qadriyatlarning barchasi o'zbek oilalarining kundalik hayotida yaqqol namoyon bo'lmoqda.

Islom qadriyatlarining ijtimoiy munosabatlarga ta'sirining yana bir jihati ularning jamoatchilik fikri va siyosiy jarayonlarni shakllantirishdagi rolidir. O'zbekistonda, boshqa ko'plab musulmon mamlakatlarida bo'lgani kabi, diniy rahbarlar va Islom tashkilotlari ham jamoatchilik fikrini shakllantirishda va qaror qabul qilish jarayonlarida muhim rol o'ynaydi. Hukumat jamiyatdagi turli guruhlarining barqaror rivojlanishi va tinch-totuv yashashi uchun sharoit yaratish uchun diniy rahbarlar va jamoat tashkilotlari bilan muloqotga intiladi. Biroq, Islom qadriyatlarining tiklanishining ijobiy tomonlariga qaramay, o'zbek jamiyati oldida turgan qiyinchiliklar ham mavjud. Ba'zilar diniy konservativ tendensiyalarning kuchayib borayotgan ta'siridan xavotirda va bu, ayniqsa, ayollar xamda ozchiliklarga nisbatan huquq va erkinliklarning cheklanishiga olib kelishi mumkinligidan xavotirda.

Islom qadriyatlarining Yangi O'zbekistondagi ijtimoiy munosabatlarga ta'siri sezilarli va ko'p qirrali. Davlat siyosati, diniy bag'rikenglik, ijtimoiy adolat, oilaviy qadriyatlar va ta'lim – bularning barchasi zamonaviy qiyinchiliklar va ehtiyojlarni hisobga olgan holda Islom ta'siri ostida uyg'unlik va xilma-xillikka intilayotgan jamiyatni shakllantiradi[6]. Islom qadriyatlarining Yangi

O'zbekistondagi ijtimoiy munosabatlarga ta'siri jamiyatning hamjihatlik, adolat va taraqqiyotga intilishini aks ettiruvchi doimiy jarayondir. Islom qadriyatlari ijtimoiy me'yorlar va qadriyatlarni shakllantirishda, oilalarni mustahkamlash, bag'rikenglikni rivojlantirish hamda O'zbekistonda adolatli va farovon jamiyat barpo etishda muhim rol o'ynaydi.

XXI asr boshidagi chuqur o'zgarishlardan so'ng rivojlanish yo'liga kirgan zamonaviy O'zbekiston muhim ijtimoiy-madaniy o'zgarishlar davrini boshdan kechirmoqda. Ushbu o'zgarishlarni belgilovchi asosiy omillardan biri bu Islomiy qadriyatlarning mamlakatdagi ijtimoiy munosabatlarga ta'siri. Islomga va uning ijtimoiy hayotni shakllantirishdagi rolga bo'lgan yangicha hurmat O'zbekiston jamiyatiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi, uning o'ziga xosligini shakllantiradi va kelajak uchun asos yaratadi.

O'zbekiston madaniyati va an'alarida Islom: Islom har doim O'zbekiston madaniyati va an'alarida muhim rol o'ynagan. Qadim zamonlardan beri Islom nafaqat din, balki mamlakatning ijtimoiy-madaniy qiyofasining bir qismi bo'lib kelgan. Kundalik hayotning ko'p jihatlari, marosimlardan tortib, huquqiy normalargacha, Islom an'analari bilan chambarchas bog'liq. Biroq, sovet hukumati davrida Islom bosim va cheklovlarga duchor bo'ldi, bu uning jamiyatdagi rolga ta'sir qildi.

Yangi O'zbekistonda Islom dini qadriyatlarining tiklanishi: Sovet Ittifoqi qulaganidan va 1991-yilda O'zbekiston mustaqilligi e'lon qilinganidan so'ng, mamlakat yangi bir xil yo'lni izlay boshladi. Ushbu o'ziga xoslikning bir jihati milliy merosning muhim qismi sifatida Islomiy qadriyatlarning tiklanishi edi. Prezident Shavkat Mirziyoyev rahbarligida mamlakat diniy bag'rikenglikni faol qo'llab-quvvatlab, diniy erkinlikni kengaytira boshladi.

Islom qadriyatlari va ijtimoiy munosabatlar: Islom qadriyatlarining O'zbekistondagi ijtimoiy munosabatlarga ta'siri hayotning turli sohalarida namoyon bo'ladi. Masalan, Islom tamoyillariga asoslangan oilaviy qadriyatlar ijtimoiy tartibni shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. O'zbekistondagi oila an'anaviy ravishda jamiyatning asosiy tarmog'i sifatida qaraladi va oilaviy munosabatlar va mas'uliyat haqidagi Islomiy qoidalar bu tushunchani mustahkamlashga yordam beradi.

Shuningdek, Islom qadriyatlari ta'lim va madaniyatga ta'sir qiladi. Zamonaviy O'zbekistonda klassik Islom ta'limi va Islom madaniyatini o'rganishga intilish tobora ko'proq qo'llab-quvvatlanmoqda. Bu asrlar davomida shakllangan an'alar va qadriyatlarni saqlashga yordam beradi.

Islom qadriyatlari ta'siri ostida kelajak: Hozirgi tendensiyalarni hisobga olgan holda, Islom qadriyatlarining O'zbekistondagi ijtimoiy munosabatlarga ta'siri kelajakda ham mustahkamlanib boraveradi, deb taxmin qilish mumkin. Bu diniy bag'rikenglikni

chuqurlashtirishga, milliy o'ziga xoslikni mustahkamlashga va umumiy qadriyatlar asosida fuqarolik jamiyatini rivojlantirishga olib kelishi mumkin.

O'zbekiston, boy tarix va madaniy merosga ega mamlakat, Prezident Shavkat Mirziyoyev boshchiligidagi o'zgarishlar davrini boshidan kechirmoqda. So'nggi yillarda jamiyatda Islom qadriyatlarining mustahkamlanishi kuzatilmoqda, bu esa ushbu mamlakatda ijtimoiy munosabatlarga sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda. Islom O'zbekistonning madaniy va ma'naviy merosini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Vaqt o'tishi bilan globallashtirish sharoitida O'zbekiston jamiyati o'zining o'ziga xosligi va qadriyatlarini saqlab qolish muammolariga duch kelmoqda. Shu nuqtai nazardan, Islom ijtimoiy tuzilmani mustahkamlash va uyg'un va barqaror jamiyatni rivojlantirish uchun asos yaratish omili sifatida yangi ahamiyat kasb etmoqda. Islomning O'zbekistondagi ijtimoiy munosabatlarga ta'sirining asosiy ko'rinishlaridan biri bu odamlarning kundalik hayotida axloqiy va axloqiy tamoyillarni mustahkamlashdir. Islom qadriyatlari adolat, rahm-shafqat, bag'rikenglik va qo'shniga hurmat muhimligini ta'kidlaydi. Ushbu tamoyillar ijtimoiy o'zaro ta'sir uchun asos bo'lib xizmat qiladi va jamiyatdagi ziddiyat va keskinlikni kamaytirishga yordam beradi.

Bundan tashqari, Islom oilaviy hayotda va ijtimoiy munosabatlarda muhim rol o'ynaydi. Islomdagi oila jamiyatning asosi, nikoh esa sevgi, hurmat va o'zaro tushunishga asoslangan muqaddas birlashma hisoblanadi. Oilaviy qadriyatlarni mustahkamlash ijtimoiy tuzilmani mustahkamlashga va jamiyatning har bir a'zosining rivojlanishi uchun qulay muhit yaratishga yordam beradi. Islomning ijtimoiy munosabatlarga ta'sirining yana bir jihati ta'lim va madaniyatni rivojlantirishdir. O'zbekiston Islom ma'rifati va madaniyatini saqlash xamda targ'ib qilish bo'yicha faol ish olib bormoqda, bu esa o'z an'analari va tarixiga chuqur hurmatni shakllantirishga yordam beradi[7]. Islom ma'rifati va madaniyati yosh avlodning o'ziga xosligini shakllantirishda xamda faol fuqarolik pozitsiyasiga ega shaxslarni tarbiyalashda muhim rol o'ynaydi.

Ammo shuni ta'kidlash kerakki, Islomning O'zbekistondagi ijtimoiy munosabatlarga ta'siri ham qiyinchiliklar va qarama-qarshiliklarga duch kelmoqda. Islomiy qadriyatlarni mustahkamlashga intilish dunyoviy va diniy manfaatlarning keskinligini keltirib chiqarishi mumkin, bu esa turli ijtimoiy guruhlar o'rtasida muvozanat va muloqotni talab qiladi.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, Islom qadriyatlarining Yangi O'zbekistondagi ijtimoiy munosabatlarga ta'siri axloqiy tamoyillar, oilaviy qadriyatlarni mustahkamlash, ta'lim va madaniyatni rivojlantirishda namoyon bo'lmoqda. Islom jamiyatning o'ziga xosligi va barqarorligini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi, ammo uyg'unlik va barqaror rivojlanishga erishish uchun turli manfaatlarni hisobga olish va turli ijtimoiy guruhlar o'rtasida muloqot va tushunishga intilish kerak. Islom qadriyatlarining Yangi O'zbekistondagi ijtimoiy munosabatlarga

ta'siri murakkab va ko'p qirrali hodisadir. An'anaviy qadriyatlarning tiklanishi ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlashga, oilaviy va ijtimoiy aloqalarni mustahkamlashga, shuningdek, mamlakat madaniy merosini boyitishga yordam beradi. Shu bilan birga, barcha O'zbekiston fuqarolarining teng huquqliligi va huquqlariga hurmat ko'rsatilishini ta'minlash uchun diniy va dunyoviy tamoyillar o'rtasida muvozanatni saqlash muhimdir. Islom qadriyatlarining Yangi O'zbekistondagi ijtimoiy munosabatlarga ta'siri, shubhasiz, uning zamonaviy dinamikasining asosiy jihatlaridan biridir. To'g'ri yondoshuv va turli ijtimoiy guruhlarining manfaatlarini hisobga olgan holda, bu qadriyatlar ushbu buyuk mamlakat tarixi va madaniyatini aks ettiruvchi barqaror va farovon jamiyatning asosi bo'lishi mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Jankalog'lu, Yilmaz. "Yangi O'zbekistonda diniy ta'limni rivojlantirishning asosiy mezonlari va ahamiyati". Молодые ученые 1.4 (2023): 136-138.
2. Subxoniddin o'g'li, Sodiqov Sanjarbek. "O'zbekistonda ma'naviy yangilanish omillari". Miasto Przyszłości 26 (2022): 94-96.
3. Inomidin qizi Toshmatova, Moxizatxon. "Diniy qadriyatlar hozirgi talaba qizlar nigohida ifodalanishi". Educational Research in Universal Sciences 2.14 (2023): 852-856.
4. Ahmadalievna, Abdullaeva Sohibaxon. "Ommaviy madaniyatning yoshlar ongiga ta'siri". "XXI asrda innovatsion texnologiyalar, fan va ta'lim taraqqiyotidagi dolzarb muammolar" nomli respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi 1.2 (2023): 107-112.
5. Islomova, Nilufar. "The significance of moral education of students through national values". Modern Science and Research 3.1 (2024): 703-706.
6. Subxoniddin o'g'li, Sodiqov Sanjarbek. "Yangi O'zbekistonda yoshlarda faol pozitsiyani shakllantirish masalalari". Ta'limning zamonaviy transformatsiyasi 2.1 (2023): 1150-1153.
7. Tuychiyevna, Tursunkulova Shaxnoza. "The problem of spirituality of humanity in islamic values". International Journal of Philosophical Studies and Social Sciences 3.3 (2023): 112-116.
8. Абдуллаев, А. Н. (2020). Философский анализ феномена творчества. Вестник науки и образования, (3-3 (81)), 33-36.
9. Nasriddinovich, A. A. (2020). The features of appearing family in modern society. European science review, (3-4), 69-72.
10. Abdullayev, A. (2019). The relationship in the development of the family and society. Scientific Bulletin of Namangan State University, 1(1), 114-118.